

Předmluva	9
I. Česká republika a diaspora po roce 1989 (S. Brouček)	13
1. Srovnání s minulostí	15
2. Zahraniční Češi součástí dějin společnosti českých zemí	18
3. Tři poslední desetiletí hledání nových startů	21
4. Česká diaspora z hlediska míry zodpovědnosti	26
II. (1990–1996) Téma exil a domov: pokusy o sblížení (S. Brouček)	29
1. První pokus o domluvu exilu a domova	31
2. Z druhých pokusů: Nová Přítomnost	41
III. (1997–2006) Téma hledání jednotné krajské obce (S. Brouček)	45
1. Češi za hranicemi na přelomu 20. a 21. století (1998)	47
2. Emigrace a exil jako způsob života (2000)	58
3. Exil sám o sobě (2003)	67
4. Rozloučení s Karlovou univerzitou (2006)	72
5. Pod taktovkou rozhlasu (2006–2018)	76
IV. (2007–2018) Téma diaspor v Senátu (S. Brouček)	81
1. Stálá komise Senátu pro krajanů žijících v zahraničí	83
1.1. <i>Ostrý start Stálé komise</i>	83
1.2. <i>Spolupráce s Ministerstvem vnitra ČR</i>	85
1.3. <i>Představy krajanů o věčné spolupráci</i>	86
1.4. <i>První varování</i>	87
1.5. <i>Odborná spolupráce</i>	87
1.6. <i>Martýrium při novele zákona o občanství</i>	89
1.7. <i>První srovnání se Slovenskem</i>	93
1.8. <i>Krajský zákon mezi snem a realitou. Další krajská témata</i>	95
1.9. <i>Podněty k institucionalizaci vztahu České republiky k diaspoře</i>	99
2. Domácí postoje k zahraničním Čechům v novodobých dějinách (1918–2008)	101
3. Krajané a Česká republika: hledání možností k nové otevřené spolupráci (2009)	106
4. Česko-slovenské vztahy a krajané (2010)	111
5. Češi – národ bez hranic (2010)	114
6. Migrace a česká společnost (2011)	117
7. Nová emigrace z České republiky po roce 1989 a návratová politika (2013)	124
8. Migrace z České republiky po roce 1989 v základních tematických okruzích (2017)	131

V. Vztah k zahraničním Čechům jako součást politiky České republiky.	135
1. Krajané v politickém systému České republiky (T. Grulich)	137
1.1. <i>Situace po osvobození.</i>	137
1.2. <i>Po listopadu 1989.</i>	138
1.3. <i>Přesídlování krajanů do vlasti.</i>	139
1.4. <i>Volby v zahraničí.</i>	142
1.5. <i>Samostatný úřad pro krajany.</i>	144
2. Pokusy o zařazení vztahu k zahraničním Čechům do české zahraniční politiky (S. Brouček).	147
2.1. <i>Jeden pokus na jedné konferenci.</i>	147
2.2. <i>Zájem o krajany ve struktuře MZV ČR.</i>	148
2.3. <i>Postoje zmocněnců pro krajanské záležitosti.</i>	149
2.4. <i>Opět na pořadu korespondenční volba.</i>	151
VI. Aktivity ve prospěch zahraničního češství.	153
1. Výzkum a hledání nových perspektiv státního zájmu o diasporu (S. Brouček)	155
2. Česká etnologie a zahraniční Češi (Z. Uherek)	160
3. Nad návratem krajanů z Ukrajiny (V. Beranská)	164
3.1. <i>Historické pozadí a terminologické vymezení.</i>	164
3.2. <i>Reemigrace Čechů z oblasti bývalého SSSR po 2. světové válce.</i>	167
3.3. <i>Reemigrace Čechů z oblasti bývalého SSSR 1991–1993.</i>	169
3.4. <i>Sběr dat a výzkumná šetření Etnologického ústavu AV ČR.</i>	171
3.5. <i>Další publikace o reemigraci.</i>	172
3.6. <i>Současný život přesídlenců a výhled do budoucnosti.</i>	172
4. Centrum pro československá exilová studia v Olomouci (I. Barteček)	174
5. Další zájmy o diasporu (S. Brouček)	183
5.1. <i>Česká škola bez hranic.</i>	183
5.2. <i>Časopisy. Folklorní festivaly. České kořeny. Československý ústav zahraniční.</i>	185
VII. Malé zrcadlo srovnání.	189
1. Národnostní menšiny v České republice v kontextu krajanské diaspory (A. Sulitka)	191
1.1. <i>Migrace a krajanská diaspora.</i>	191
1.2. <i>Národnostní menšiny v České republice a jejich dělení.</i>	192
1.3. <i>Historické národnostní menšiny v České republice a imigranti po roce 1990.</i>	193
1.4. <i>Národnostní menšiny zformované v meziválečném období.</i>	196
1.5. <i>Národnostní menšiny zformované po druhé světové válce.</i>	201
1.6. <i>Národnostní menšiny součástí diasporálních celků.</i>	202
2. „Etnické přistěhovalectví“ jako příklad „návratové politiky“? (P. Lozoviuk)	204
2.1. <i>„Etnické přistěhovalectví“ v kontextu dalších migračních toků.</i>	204
2.2. <i>SRN jako neformální imigrační země nového typu.</i>	205
2.3. <i>Postupný odklon od politiky masového etnického přistěhovalectví.</i>	206
2.4. <i>Etnické a neetnické přistěhovalectví z pohledu aktuální „české situace“.</i>	207
2.5. <i>Praktická východiska pro tzv. návratovou politiku České republiky.</i>	209

VIII. Otevřené problémy minulosti	211
1. Dvě stě let asimilaci navzdory. Mezi minulostí a budoucností české menšiny v Chorvatsku (J. Kočí, I. Barteček)	213
1.1. <i>Emigrace v dlouhém čase</i>	213
1.2. <i>Češi na Daruvarsku v centru badatelského zájmu</i>	214
1.3. <i>Dvě stě let asimilaci navzdory</i>	216
1.4. <i>Pohled do budoucna?</i>	218
2. O reemigrantech, vázaných vkladech a čekání na omluvu (M. Jakoubek)	220
2.1. <i>Vysídlení – osídlení</i>	220
2.2. <i>Reemigrace vojvodovských Čechů</i>	221
2.3. <i>Důvody reemigrace vojvodovské krajanské komunity</i>	222
2.4. <i>Nesplněné sliby a další křivdy</i>	223
2.5. <i>Komu sluší omluva?</i>	224
IX. Z ohlasu zahraničních Čechů	227
1. Vyznání (S. Brouček)	229
2. Lubomír Martínek, tulák po smyslu příměrů, které nasbíral po světě (S. Brouček)	230
3. Tragigroteska. Český příběh z druhé poloviny 20. století (L. Martínek)	233
4. Jaroslav Marek-Vejvoda, mezi nadějí a jejím zmarem (S. Brouček)	238
5. Pokus navrátilce z diaspory o domov v pravdě (J. Marek-Vejvoda)	241
6. Miloš Šuchma, být na místě, kde se něco děje (S. Brouček)	244
7. Milan Horáček, blízkost hranic česko-německého sblížení (A. Sulitka)	247
8. Petr Bísek, na vlnách osudu složených z náhod (S. Brouček)	251
9. Z dalších názorů a postojů zahraničních Čechů (S. Brouček)	255
10. Užitečnost zahraniční zkušenosti (O. Ulč)	257
X. Závěrečné teze a doporučení (S. Brouček)	261
XI. Summary The Czech Republic and the Diaspora: What was and what will be? (S. Brouček et al., translation: S. M. Miller)	267
XII. Přílohy	273
1. Rezoluce z Týdne zahraničních Čechů v roce 2003	275
2. Dopis předsedovi vlády z konference Krajané a kultura	281
3. Odpovědi předsedy vlády a ministra zahraničí	283
XIII. Literatura	285
XIV. Jmenný rejstřík	301